

Vergaderjaar 2020–2021

28 676

NAVO

Nr. 361

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN BUITENLANDSE ZAKEN EN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 april 2021

Hierbij ontvangt u, mede namens de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, het verslag van een extra ingelaste bijeenkomst van de NAVO-Raad op 14 april 2021 over Afghanistan en Oekraïne. De Ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie van de VS en de Ministers van Buitenlandse Zaken van de *framework nations* van de *Resolute Support*-missie Duitsland, Italië en Turkije, en het VK woonden de vergadering fysiek bij in Brussel. De overige bondgenoten namen deel via videoconferentie. Namens Nederland namen de Ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie deel aan de bijeenkomst.

Afghanistan

De Amerikaanse Ministers van Buitenlandse Zaken, Blinken, en Defensie, Austin, gaven de NAVO-bondgenoten een toelichting op het besluit van President Biden om alle Amerikaanse troepen uit Afghanistan terug te trekken. De terugtrekking begint rond 1 mei en het voornemen is deze uiterlijk per 11 september af te ronden. Het besluit van President Biden is het gevolg van de herbeoordeling van het akkoord dat de VS vorig jaar met de Taliban sloot. De VS meldde dat het niet mogelijk is gebleken om met de Taliban tot nadere afspraken te komen over vrede in Afghanistan. Het stellen van aanvullende voorwaarden voor terugtrekking zou daarmee een terugkeer naar oorlog met de Taliban en een voortzetting van het verblijf in Afghanistan voor onbepaalde tijd inhouden, aldus de VS. President Biden heeft daarom besloten tot een beperkte verlenging van de militaire aanwezigheid. Het besluit geeft de VS en bondgenoten tijd om de militaire aanwezigheid op een ordelijke manier af te bouwen.

De NAVO-bondgenoten herhaalden tijdens de bijeenkomst het *in together, adjust together, out together*-principe en besloten om in lijn met de Amerikaanse aankondiging de *Resolute Support*-missie te beëindigen. Verschillende Ministers benadrukten het belang van onderlinge coördinatie om te komen tot een veilige en ordelijke terugtrekking van de

militairen. Ook benoemden meerdere bondgenoten het belang om Afghanistan op andere manieren te blijven steunen, bijvoorbeeld middels betrokkenheid bij de Afghaanse vredesonderhandelingen en via ontwikkelingssamenwerking. De SG NAVO concludeerde dat de NAVO *Resolute Support*-missie eindigt, en dat de NAVO-bondgenoten bij Afghanistan betrokken blijven. NAVO-bondgenoten spreken in een later stadium over de exacte planning van de troepenreductie in lijn met de plannen van de VS. Daarbij komt ook de vraag aan bod welke rol de NAVO kan spelen bij de ondersteuning van Afghanistan nadat de terugtrekking is afgerond. Bondgenoten namen een verklaring aan over Afghanistan die uw Kamer in bijlage toegaat¹.

De Minister van Buitenlandse Zaken benadrukte in zijn reactie het belang om Afghanistan ook na een militaire terugtrekking te blijven steunen om de vooruitgang te behouden die de afgelopen twintig jaar is geboekt. Steun voor de Afghaanse vredesonderhandelingen is daarbij van groot belang. Een overeenkomst tussen de partijen in het conflict blijft de beste manier om duurzame vrede en stabiliteit in Afghanistan te bereiken. Hij stelde vast dat Afghanistan na 20 jaar NAVO-inzet geen uitvalsbasis meer is voor internationaal terrorisme. Nederland heeft benadrukt dat het van belang is om hiervoor ook na een militaire terugtrekking aandacht te houden.

De Minister van Defensie stond uitgebreid stil bij de offers die we de afgelopen twintig jaar in Afghanistan hebben gebracht. Veel militairen van het bondgenootschap hebben hun leven verloren voor vrijheid en stabiliteit in Afghanistan. De Minister noemde ook de 25 overleden Nederlandse militairen en zij die tijdens hun uitzending gewond zijn geraakt. De Minister van Defensie zei dat het in de komende periode onze gezamenlijke zorg is om het uitgezonden personeel zo goed mogelijk te beschermen. Ze herhaalde de oproep van *Secretary* Austin om binnen de NAVO onze inspanningen te coördineren om ervoor te zorgen dat de militaire terugtrekking op een veilige en ordelijke manier plaatsvindt. Op 4 februari jl. is uw Kamer geïnformeerd over de gereedstelling van ca. 80 militairen voor mogelijke inzet ter versterking van de beveiligingscapaciteit (Kamerstuk 28 676, nr. 353). Zoals eerder gemeld zal uw Kamer op zeer korte termijn conform het Toetsingskader met een aanvullende Artikel 100-brief nader worden geïnformeerd (Kamerstuk 27 925, nr. 769). De veiligheid van onze troepen blijft immers ook tijdens de terugtrekking van groot belang.

Met het einde van de *Resolute Support*-missie komt er ook een einde aan de huidige militaire presentie van Nederland in Afghanistan. De komende tijd zal de toekomstige Nederlandse inzet in Afghanistan nader in kaart worden gebracht. Continuering van deze inzet is afhankelijk van de ontwikkelingen in het land, het vredesproces, de veiligheidssituatie en de intenties van andere partners en organisaties. De Kamer zal hierover op een later moment nader worden geïnformeerd.

Oekraïne

Tijdens de Raad spraken bondgenoten hun zorgen uit over de recente Russische troepenopbouw op de Krim en bij de grens met Oekraïne. Ze onderstreepten hun politieke steun voor Oekraïne in deze crisissituatie. Nederland sprak zorgen uit over de Russische militaire activiteiten en de ondermijning van de veiligheidssituatie in Europa als geheel. Nederland bevestigde de aanhoudende Nederlandse steun voor de soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

De NAVO steunt de door Oekraïne gewenste diplomatieke oplossing, in afstemming met andere internationale organisaties zoals de EU en de OVSE. Stappen richting *Membership Action Plan*- (MAP)status of NAVO-lidmaatschap zijn niet aan de orde.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

De Minister van Defensie,
A.Th.B. Bijleveld-Schouten